

Załącznik
do Uchwały Rady Miejskiej Odrzywół
nr XIV.83.2025 z dnia 04.09.2025 roku
w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu
wspierania rodziny na lata 2025 – 2028

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W MIEŚCIE I GMINIE ODRZYWÓŁ
NA LATA 2025-2028**

1. Wprowadzenie

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego jak również naturalnym środowiskiem rozwoju człowieka. W rodzinie realizowane są określone zasady, które pozwalają budować prawidłowe relacje społeczne. Rodzina funkcjonująca prawidłowo daje jej członkom poczucie bezpieczeństwa, wzmacnia ich rozwój osobisty, a jako pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze bezpośrednio oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy. Rodzina ma kluczowe znaczenie dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Odrzywół na lata 2025 -.2028 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Odrzywole w latach 2020-2025. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Ideą w tworzeniu Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49. ze zm), dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2028

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r. poz. 424),
5. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r. poz.323 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023r. poz. 1993, z 2024r. poz.1615,1827 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 11 lutego o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024r. poz.1576),
8. Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798 ze zm),

9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829),
10. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512),
11. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),
12. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026,
13. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026.

3. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2028

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2028 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Odrzywół. Celem Programu jest stworzenie podstaw do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin. Świadczenie wsparcia dla rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym ma dać poczucie bezpieczeństwa oraz gwarancje wsparcia instytucjonalnego. Każdy potrzebujący członek takiej rodziny powinien mieć zapewnione wsparcie i mieć oparcie, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin, które m.in. przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz pomocy w przewyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych, jak również ubóstwa bądź zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie.

4. Diagnoza środowiska lokalnego.

4.1. Demografia.

W 2024 roku liczba mieszkańców Gminy Odrzywół. wynosiła 3517 osób. Z tego:

1. Podział wiekowy kobiet:

0 - 18 lat - 295

19 - 60 lat – 921

powyżej 60 lat – 494

Zgony - 51

Urodzenia - 35

Małżeństwa zarejestrowane w USC w 2024 roku 16

Rozwody – 5

Struktura wieku ludności Miasta i Gminy Odrzywół. na dzień 31.12.2024 rok przedstawia się następująco:

liczba osób w wieku przedprodukcyjnym 549 osób

liczba osób w wieku produkcyjnym 2 179 osób

liczba osób w wieku poprodukcyjnym 789 osób

2. Podział wiekowy mężczyzn:

0 - 18 lat - 288

19 - 65 lat - 1223

powyżej 65 lat - 296

4.2. Bezrobocie.

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe tabele, oparte na materiale Powiatowego Urzędu Pracy w Przysusze, przedstawiają dane dotyczące stanu ludności oraz dynamikę zmian w tym zakresie w powiecie przysuskim w latach 2023 – 2024 w podziale na ekonomiczne grupy wieku oraz aktualny stan bezrobocia.

Zmiany w liczbie ludności z uwzględnieniem ekonomicznych grup wieku w latach 2025-2028.

Ogółem 2023										
Ludność ogółem	tys.					wzrost / spadek (-) %, 2015 = 100%				
Powiat 2022	4	1	1	2	6					
2023	3	8	6	2	1	-	6	0	9	
W wieku przedprodukcyjnym	wzrost / spadek (-) %, 2023 = 100%					Udział w ludności ogółem [%]				
Powiat	7	0	9	5		- 1,	2	7		
W wieku produkcyjnym	wzrost / spadek (-) %, 2023 = 100%					Udział w ludności ogółem [%]				
Powiat	2	2	0	5	6	- 2,	0	0		

Źródło: PUP w Przysusze

	Styczeń 2024	Luty 2024	Marzec 2024	Kwiecień 2024	Maj 2024	Czerwiec 2024	Lipiec 2024	Sierpień 2024	Wrzesień 2024	Październik 2024	Listopad 2024	Grudzień 2024
bezrobotni zarejestrowani - ogółem	2733	2639	2526	2457	2454	2455	2544	2531	2451	2421	2389	2456
bezrobotni zarejestrowani - kobiety	1173	1130	1087	1051	1048	1055	1122	1122	1059	1048	1030	1038

Źródło: Analiza Sytuacji na Rynku Pracy Powiatu Przysuskiego 2024R.

Według stanu na dzień 31.12.2024 roku stopa bezrobocia dla powiatu przysuskiego wynosiła 18,6.%, a dla województwa mazowieckiego wyniosła 4 %. Liczba osób bezrobotnych w Mieście i Gminie Odrzywół, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie

Pracy wynosiła 162 osoby, w tym 43,21% stanowiły kobiety, a 56,79% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 3,38%.

Stopa bezrobocia – stan na 2024 r. (w %)

Powiat. 2 456	18,6%	
Województwo 109 000	4%	
Polska 786 200	5,1%	

Źródło: GUS

4.3. Pomoc społeczna.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

Miasto i Gmina Odrzywół realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i przekazywane są w formie dotacji lub pochodzą z budżetu Miasta i Gminy Odrzywół.

W 2023 r. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odrzywole objął pomocą ogółem 40 rodzin, a w 2024 roku 41 rodzin. Analiza danych w okresie 2023 - 2024 wskazuje na porównywalną liczbę rodzin i osób samotnie gospodarujących, którym udzielonego wsparcia finansowego i rzeczowego. Pomocy w formie: pracy socjalnej udzielono: w 2023 roku - 493.rodzinom, w 2024 roku – 96 rodzinom.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” pomocą objęto: w 2023. roku – 3 rodziny, a w 2024 roku – 3 rodziny. Wśród ogólnej liczby rodzin objętych wsparciem Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Odrzywole istotny odsetek stanowią rodziny borykające się z problemami ubóstwa. W 2023 roku było to 54% wszystkich rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a w 2024 roku – 58%.

Głównymi przesłankami do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w analizowanym okresie były: ubóstwo 29 rodzin (2024 r.), bezrobocie: 15 rodzin (2024 r.), niepełnosprawność: 20 rodzin (2024 r.), długotrwała choroba: 3 rodziny (2024r.).

Inne przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, m.in. potrzeba ochrony macierzyństwa, alkoholizm, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego były równie istotne, lecz występowały w mniejszym natężeniu.

Zapewniając pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odrzywole przyznawał świadczenia pieniężne, m.in. w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych, jak również w postaci niepieniężnej, np. w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Zasilek stały 16

Zasilek okresowy 2

Zasilek celowy 18

4.4. Asystent rodziny.

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Do jej zadań należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu

życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przysusze, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

**Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Mieście i Gminie Odrzywól
w latach 2023 – 2024 (narastająco od początku danego roku)**

Rok	2023	2024
Liczba osób objętych wsparciem	0	0
Liczba osób w rodzinach	0	0
Liczba dzieci w rodzinach	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Odrzywole

4.5. Piecza zastępcza

W przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - co może oceniać tylko sąd opiekuńczy - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej.

Formy rodzinnej pieczy zastępczej - rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Formy instytucjonalnej pieczy zastępczej – placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna, interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu. W przypadku konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między

rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba, że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą, odpowiednio, rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy.

Miasto i Gmina Odrzywół, zgodnie z art. 176 ust. 5 oraz art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2023 - 2024 wraz z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rok	2023	2024
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	8	8
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	0	0
Łączna odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	47 250	62 136

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Odrzywole

4.6. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Działania wspierające wobec rodzin przeżywających trudności – rodzin dotkniętych przemocą bądź zagrożonym wystąpieniem przemocy podejmuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Odrzywole oraz powoływane przez niego grupy robocze, bezpośrednio pracujące z rodzinami.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Mieście i Gminie Odrzywół funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Został on powołany Uchwałą Nr XXXIX.304.2023 Rady Gminy Odrzywół z dnia 30 października 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Odrzywole oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, którego członków powołano Zarządzeniem nr 428/1/2023 Wójta Gminy Odrzywół z dnia 29 grudnia 2023 roku.

Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele różnych jednostek, którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany, w celu skutecznego reagowania na informacje o przemoc w rodzinie. Są to przedstawiciele m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zakładu Placówek Oświatowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Służby Zdrowia, Sądu Rejonowego oraz organizacji pozarządowych.

Realizowane działania określone zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2026. w Gminie Odrzywół. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy integrowanie i koordynowanie działań różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Jednocześnie grupy robocze opracowują i realizują plany pomocy przygotowywane indywidualnie zarówno z osobami dotkniętymi przemocą, jak również osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy i rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy oraz prowadzą poradnictwo i interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Procedurę "Niebieskie Karty" wszczyna się w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej. Prowadzenie danego postępowania nie ma jednak określonych ram czasowych. Czas pracy z rodziną wynika z jej indywidualnych potrzeb - uzależniony jest od sytuacji całej rodziny i osoby doznającej przemocy, ustalonego indywidualnego planu pomocy oraz zapewnienia zaspokojenia niezbędnych potrzeb – przede wszystkim potrzeby bezpieczeństwa. Wobec powyższego w danym roku kalendarzowym liczba prowadzonych spraw jest różna od ilości wszczętych i przekazanych spraw do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach procedury „Niebieskiej Karty” wsparciem objęte są nie tylko rodziny posiadające w swej strukturze wyłącznie osoby dorosłe, ale również rodziny z małoletnimi dziećmi. Analiza danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dotyczących prowadzonych postępowań w ramach procedury "Niebieskie Karty" pozwala na sformułowanie założenia, że czynnikiem mającym zasadniczy wpływ na występowanie przemocy w rodzinie, różnych zachowań agresywnych, aktów znęcania się nad członkami rodziny jest przeważnie problem alkoholowy. Członkowie grupy roboczej, podejmując współpracę z osobami doświadczającymi przemocy, próbują te osoby zmotywować, aby podjęły konkretne działania, by zaczęły żyć swoim życiem, a nie życiem osoby uzależnionej, często bowiem osobom tym towarzyszy beznadzieja wobec problemu alkoholowego bliskiej im osoby. Opierając się na analizie danych statystycznych stwierdza się również jednoznacznie, że przemoc może dotyczyć wszystkich niezależnie od pozycji na rynku pracy, sytuacji finansowej rodziny, wykształcenia czy miejsca zamieszkania.

4.7. Karta Dużej Rodziny.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, którzy spełniają warunki określone w/w ustawie.

Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do 25 roku życia. Natomiast bez ograniczeń wiekowych wydaje się Karty dzieciom legitymującym się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest na wniosek rodziny wielodzietnej. Wniosek o wydanie Karty może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Na podstawie Karty członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień (zniżek na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa oraz innych dóbr i usług) na poziomie ogólnokrajowym oferowanych przez instytucje i podmioty gospodarcze. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny w formie elektronicznej, wyświetlanej przy pomocy dedykowanej aplikacji na urządzenia mobilne (smartfony, tablety) weszła w życie od 1 stycznia 2018r.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły inne zmiany dotyczące Karty Dużej Rodziny. W związku z nowelizacją powołanej ustawy, od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W związku z powyższym znacząco wzrosła liczba osób składających wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

W okresie od stycznia 2024r do grudnia 2024r. złożono 15 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny.

Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny: 5

Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców: 10

Liczba przyznanych Kart dla nowego członka rodziny: 0

Liczba przyznanych nowych Kart dla osób, które już były posiadaczami: 3

Liczba przyznanych duplikatów Kart: 1.

Liczba przyznanych Kart w formie tradycyjnej: 46

Liczba przyznanych Kart w formie elektronicznej: 46

4.8. Inne formy wspierania rodziny w latach 2023-2024

Uzupełnieniem polityki socjalnej Miasta i Gminy Odrzywół są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, które finansowane są w całości z budżetu państwa.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny oraz świadczenia wychowawcze są udzielane na okresy zasiłkowe (świadczeniowe). Przy świadczeniach uzależnionych od kryterium dochodowego, brane pod uwagę są dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy (świadczeniowy), jednak z uwzględnieniem dochodu uzyskanego lub utraconego po roku bazowym.

Świadczenia rodzinne - przyznawane są na wniosek uprawnionych osób. Wnioski składa się w urzędzie Miasta i Gminy ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- a) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - celem tego zasiłku jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka,

- b) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - celem tzw. „becikowego” jest udzielanie wsparcia rodzinom, które zdecydowały się na posiadanie potomstwa,
- c) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a ustawy, który stanowi, że rada gminy może w drodze uchwały przyznać dodatkowe świadczenie,
- d) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne - wiążą się one z zwiększonymi wydatkami, które powstały w związku z niepełnosprawnością osoby w rodzinie bądź ze względu na podeszły wiek,
- e) świadczenia rodzicielskie - celem tego świadczenia jest zwiększenie pomocy finansowej w związku z urodzeniem dziecka, przyjęciem go na wychowanie bądź objęciem go pieczęcią zastępczą dla tych rodziców, którzy nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego tj. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, studentom oraz osobom bezrobotnym.

Ilość wypłaconych świadczeń zasiłku rodzinnego z dodatkami w 2023 roku- 2 946

Ilość wypłaconych świadczeń zasiłku rodzinnego z dodatkami w 2024 roku- 976

Ilość wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2023 roku – 2 184

Ilość wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2024 roku – 1 390

Ilość wypłaconych świadczeń jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w latach 2023-2024 - 8.

Fundusz alimentacyjny - przyznawany jest na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej od 7 września 2007 roku ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2023-2024 - 110

Świadczenia wychowawcze - przyznawane na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych.

Za życiem - ustawa ta została wprowadzona dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie w sposób wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń 2023	Liczba wypłaconych świadczeń 2024
1.	Zasiłek rodzinny	1 746	118
2.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	1 200	2

3.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	25	12
4.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	105	77
5.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	164	131
6.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	187	167
7.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	385	247
8.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	328	222
9.	Zasiłki pielęgnacyjne	1746	972
10.	Świadczenia pielęgnacyjne	438	418
11.	Świadczenia rodzicielskie	3	3
13.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	6	2
16.	Fundusz alimentacyjny	48	62
18.	Za życiem	0	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Odrzywole.

4.9. Opieka nad małym dzieckiem.

"Dziecko" w polityce społecznej traktowane jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych.

Na terenie Miasta i Gminy Odrzywół funkcjonuje: Klub Malucha Plus - Słoneczny Kącik w Odrzywole.

Głównym profilem działalności Klubu Malucha Plus - Słoneczny Kącik w Odrzywole jest opieka nad najmłodszymi dziećmi. Siedziba znajduje się w Odrzywole ul. Warszawska 64.

4.10. Placówki oświatowe.

Na terenie Miasta i Gminy Odrzywół funkcjonuje 1 przedszkole publiczne, dysponujące 74 miejscami. Edukacja szkolna dzieci i młodzieży na terenie Miasta i Gminy Odrzywół odbywa się w Publicznej Szkole Podstawowej w Odrzywole. Szkoły wyposażają swych uczniów w wiedzę nie tylko w ramach zajęć edukacyjnych, lecz również podczas zajęć

organizowanych w ramach kół pozalekcyjnych, umożliwiających rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży. Szkoła zapewnia pomoc pedagogiczną i psychologiczną, organizuje opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, uczęszczającymi do szkoły, kieruje do zespołów dydaktyczno wyrównawczych i na zajęcia korekcyjno - kompensacyjne. Realizuje cele wychowawcze na wszystkich organizowanych przez szkołę zajęciach przez nauczycieli, wychowawców, bibliotekarzy, wychowawcę świetlicy czy pracowników niepedagogicznych, w ścisłej współpracy z rodzicami. Na terenie Miasta i Gminy Odrzywół funkcjonuje również Zespół Szkół im. dr Heleny Spoczyńskiej w Lipinach/Liceum Kadetów Rzeczypospolitej Polskiej.

4.11. Poradnictwo specjalistyczne.

Miasto i Gmina Odrzywół zapewnia pomoc w postaci specjalistycznego poradnictwa. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej dla mieszkańców Miasta i Gminy Odrzywół działa raz w tygodniu w Sali konferencyjnej w Urzędzie Miasta i Gminy w Odrzywole . W ramach działalności Punktu konsultacyjnego funkcjonującego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielane jest poradnictwo specjalistyczne w zakresie uzależnień oraz poradnictwo poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu alternatyw wobec stosowania przemocy metod i kompetencji w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

5. Adresaci programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy Odrzywół zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych z problemem ubóstwa. Rodzin, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacjach wymagających udzielania pomocy przez państwo oraz instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program ten kierowany jest w szczególności:

- dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi przewlekłe - dla rodzin wielodzietnych,
- dla rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- dla rodzin niepełnych,
- rodzin z osobami starszymi, zależnymi wymagającymi pomocy osoby drugiej.

Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

6. Zasoby i partnerzy w realizacji programu.

Instytucje oraz organizacje realizujące zadania z zakresu wspierania rodziny i inne pełniące funkcje wspierające wobec rodziny:

- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odrzywole
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Odrzywole,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Odrzywole
- Posterunek Policji w Odrzywole
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przysusze,
- Punkt konsultacyjny w zakresie profilaktyki alkoholowej oraz przeciwdziałania przemocy domowej w Przysusze.

7. Cele programu, zadania, wskaźniki ich realizacji.

Cele określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2028 powinny opierać się na szansach pojawiających się w otoczeniu rodziny oraz poprzez wykorzystanie poszczególnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym istniejących zasobów wewnętrznych miasta i gminy. Cele wpisują się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Odrzywół na lata 2025-2028

Cel główny:

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1

Poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez wsparcie rodzin w realizowaniu funkcji ekonomicznej i tworzenie warunków umożliwiających zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej	- liczba rodzin: osób i rodzin objętych pomocą oraz wysokość środków przeznaczonych na poszczególne formy pomocy: - zasiłek stały - zasiłek okresowy - zasiłek celowy - zasiłki rodzinne z dodatkami - zasiłki pielęgnacyjne - świadczenia pielęgnacyjne - świadczenia rodzicielskie - specjalny zasiłek opiekuńczy - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - zasiłek dla opiekuna - fundusz alimentacyjny - świadczenie Za życiem
2. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych	- liczba dzieci, uczniów i młodzieży korzystających z gorących posiłków w placówkach oświatowych - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności - liczba osób starszych, chorych, niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności
3. Objęcie pomocą w formie: stypendiów szkolnych i wyprawek wszystkich dzieci wymagających tej formy pomocy	- liczba przyznanych wyprawek szkolnych - liczba przyznanych stypendiów szkolnych - liczba uczniów otrzymujących jednorazowe świadczenie Dobry Start
4. Współfinansowanie pobytu dzieci skierowanych do pieczy zastępczej	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej - liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej - wysokość środków wydatkowanych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej)

5. Zapewnienie opieki osobom starszym oraz osobom zależnym w domach	- liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym - liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej w danym roku kalendarzowym
---	--

Cel szczegółowy 2

Sprawny system interwencji kryzysowej oraz zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach, w tym w rodzinach wychowujących dzieci.

Zadania	Wskaźniki realizacji zadań
1. Rozwój usług asystentów rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodzin
2. Organizacja i finansowanie szkoleń dla asystentów rodzin w celu podnoszenia ich kwalifikacji i kompetencji	- liczba uczestniczących asystentów, - liczba kursów, szkoleń, warsztatów etc.
3. Zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego osobom przeżywającym trudności	- liczba i rodzaj miejsc poradnictwa specjalistycznego - liczba osób i udzielonych porad
4. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających i organizowanie szkoleń dla tych rodzin	- liczba rodzin wspierających - liczba zorganizowanych szkoleń dla rodzin wspierających
5. Działania wspierające Zespołu Interdyscyplinarnego wobec rodzin przeżywających trudności	- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba rodzin z dziećmi, objętych procedurą „Niebieskie Karty”
6. Zapewnienie osobom (matkom z dziećmi) bezpiecznego schronienia w przypadku stosowania wobec nich przemocy	- liczba osób dorosłych i dzieci korzystających ze schronienia
7. Zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym (osobom bezdomnym)	- liczba osób skierowanych do schroniska, noclegowni
8. Monitorowanie sytuacji rodzin w procesie wzmacniania lub odzyskiwania zdolności do pełnego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych	- liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba wizyt monitorujących - liczba zawartych kontraktów socjalnych
9. Współpraca z GKRPA w zakresie motywowania do podjęcia terapii i kierowania na leczenie uzależnień rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych kryzysem	- liczba wniosków skierowanych do GKRPA dot. rodzin zagrożonych kryzysem spowodowanym uzależnieniami

Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Odrzywół na lata 2025-2028 zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno - gospodarczą kraju, województwa lub Gminy. Przyjmuje się możliwość modyfikacji określonych w niniejszym dokumencie celów oraz kierunków działań, wtedy, gdy pojawi się taka potrzeba.

8. Monitoring i ewaluacja programu.

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz zainteresowania nimi odbiorców. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2028 będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu oraz analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Odrzywole. Dodatkowo pozyskiwane zostaną informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań.

Monitorowanie i ewaluacja Programu będą się odbywać poprzez składanie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Odrzywole., który jest wiodącym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2028.

9. Źródła finansowania.

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2028 będą:

- budżet Państwa,
- budżet Miasta i Gminy Odrzywół,
- fundusze strukturalne,
- programy wspólnotowe Unii Europejskiej,
- środki funduszy celowych,
- jak również środki pozyskane z innych prawem określonych źródeł.

10. Zakończenie.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2028 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, a w szczególności życia dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami.

Powyższe działania zwiększą szanse rodzin, aby prawidłowo funkcjonowały w środowisku oraz wykorzystały własną aktywność i wewnętrzny potencjał w celu zdobycia nowych umiejętności. Odpowiednie podejście stworzy możliwość rozwoju, zwiększenia świadomości w środowisku lokalnym i tym samym podniesie jakość życia mieszkańców Miasta i Gminy Odrzywół.